

สิรินันท์ วัฒนารมย์ 2553: การประเมินผลกระทบทางทัศนียภาพ: กรณีศึกษา
โบราณสถานในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
สิ่งแวดล้อม วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์อรรถิพล ราศรีเกรียงไกร, ค.ม. 155 หน้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบทางทัศนียภาพของ
สภาพแวดล้อมที่มีต่อโบราณสถานบริเวณวัดโลกยสุธาราม ในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์
พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างรูปแบบการประเมิน และมาตรการลดผลกระทบ
ทางทัศนียภาพ อีกทั้ง การศึกษาความพึงพอใจต่อมาตรการลดผลกระทบ

การดำเนินการวิจัยเริ่มด้วยการวิเคราะห์ผลกระทบทางทัศนียภาพอาศัยหลักการประสาน
องค์ประกอบความงาม (เส้น สี รูปร่าง/รูปทรง ขนาด/สัดส่วน พื้นผิว และแสง/เงา) การถ่ายภาพ
ประสานมุมมอง นำมาสร้างแบบจำลองการรับรู้ผลกระทบทางทัศนียภาพ และแบบสอบถาม เก็บ
รวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลกระทบก่อน/หลัง โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน (สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ)

ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างโบราณสถาน และสภาพแวดล้อม ต่างประกอบด้วยโครงสร้าง
และบทบาทองค์ประกอบความงามเดียวกัน มีผลกระทบปรากฏค่าความกลมกลืนด้านความงามต่ำกว่า
ความขัดแย้ง ($H=36.37\% < C=63.63\%$) ซึ่งเป็นการศึกษาในเมืองต้น ความขัดแย้งประกอบด้วย เส้น สี
ขนาด/สัดส่วน รูปร่าง/รูปทรง และพื้นผิว สอดรับกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจผลกระทบทาง
ทัศนียภาพของพื้นที่แหล่งโบราณสถานในบริเวณวัดโลกยสุธารามอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.46$)
โดยเฉพาะประเด็นสีของสิ่งก่อสร้างที่เป็นบ้านพักอาศัยมีความโดดเด่นกว่าโบราณสถาน ต่อมาได้
ดำเนินการลดผลกระทบด้วยกระบวนการสร้างมาตรการลดผลกระทบทางทัศนียภาพ กลับปรากฏค่า
ความพึงพอใจต่อมาตรการลดผลกระทบทางทัศนียภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$) ในทุกประเด็น
และระดับผลกระทบทางทัศนียภาพก่อนและหลังรับรู้มาตรการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติอย่างยิ่ง